

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

40-040 Katowice ul. Wita Stwosza 7

tel. 32 606 18 00, 32 606 18 01, 32 606 18 02, 32 606 18 03

e-mail: kancelaria@mops.katowice.pl www.mops.katowice.pl

REGON: 003451387, NIP: 954-118-71-73, BDO 000233356

**INFORMACJA NA TEMAT SPOŁECZNEJ AKTYWIZACJI UCHODźCÓW, W TYM
WSPÓŁPRACY Z POWIATOWYM URZĘDEM PRACY W KATOWICACH
I INSTYTUCJAMI MIEJSKIMI.**

GRUDZIEŃ 2025 R.

Informacja na temat społecznej aktywizacji uchodźców, w tym współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Katowicach i instytucjami miejskimi.

Społeczna aktywizacja obejmuje szeroki zakres działań mających na celu wsparcie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w pełnym uczestnictwie w życiu społecznym i zawodowym. Jej głównym celem jest wzmacnianie samodzielności, poczucia wartości oraz integracji tych osób ze społecznością.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej odgrywa kluczową rolę w społecznej aktywizacji uchodźców, oferując szeroki wachlarz wsparcia, którego celem jest integracja ze społeczeństwem polskim.

W celu reintegracji społecznej i zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej współpracuje na mocy zawartych porozumień ze Śląskim Centrum Profilaktyki i Psychoterapii w Katowicach oraz Fundacją Caritas Katowice w zakresie realizacji **Centrów Integracji Społecznej**. Wychodząc naprzeciw potrzebom, od 2022 roku, w tym również w 2025 roku, oba Centra obejmują swoją działalnością uchodźców, pełniąc szczególną rolę w procesie ich reintegracji społecznej i zawodowej. Centra świadczą pomoc w powrocie na rynek pracy poprzez umożliwianie uczestnikom nabywania, podwyższania lub zmiany kwalifikacji zawodowych, prowadzą kursy języka polskiego - co jest kluczowe dla komunikacji oraz integracji, udzielają wsparcia i kompleksowych porad w zakresie legalizacji pobytu, praw pracowniczych, systemu edukacji, opieki medycznej oraz załatwiania niezbędnych spraw urzędowych, zapoznają z polskimi przepisami prawnymi, tradycjami, zwyczajami i normami kulturowymi, co pozwala unikać napięć społecznych i sprzyja adaptacji, organizują wydarzenia, promują tolerancję oraz budują pozytywny wizerunek cudzoziemców w społeczeństwie. Działania te mają na celu zapewnienie uchodźcom niezbędnych narzędzi i wsparcia, aby mogli w pełni uczestniczyć w życiu społecznym i gospodarczym. W 2025 roku wsparciem oferowanym przez oba Centra Integracji Społecznej objęto łącznie **30 uchodźców**.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej współpracuje także z wieloma podmiotami świadczącymi wsparcie dla osób aktywnie poszukujących zatrudnienia, w tym także uchodźców, poprzez zamieszczanie danych kontaktowych oraz profilu oferowanego wsparcia w „**Informatorze oferty wsparcia dla osób aktywnie poszukujących pracy**”. W informatorze znajdują się m.in. informacje dotyczące instytucji świadczących usługi pośrednictwa pracy, poradnictwa i doradztwa zawodowego, firm doboru personalnego, podmiotów świadczących wsparcie dla osób z niepełnosprawnościami poszukujących zatrudnienia, wsparcia w zakresie powrotu na rynek pracy dla osób po odbyciu kary pozbawienia wolności, wsparcia dla osób planujących uruchomienie działalności gospodarczej, oferujących kursy i szkolenia zawodowe, a także świadczących wsparcie prawne, psychologiczne, mediację oraz terapię. Informator aktualizowany jest pod kątem zawartych w nim informacji co 6 miesięcy oraz zamieszczany na stronie internetowej MOPS, w zakładce „Aktywizacja zawodowa”.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy wykorzystuje możliwość wsparcia w powrocie na rynek pracy osób w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy, w tym także uchodźców, w tym w oparciu o formułę **prac społecznie użytecznych**.

Istotnym elementem rzutującym na funkcjonowanie społeczne uchodźców stanowił obszar edukacji, **podnoszenia kompetencji, kwalifikacji i umiejętności** poprawiających sytuację zawodową i wzmacniających ich potencjał osobisty – oddziaływania na tym polu (współpraca z placówkami oświatowymi) stanowiła kolejny element oddziaływań Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej i zarazem obszar zaangażowania Powiatowego Urzędu Pracy.

Ważną rolę w procesie społecznej aktywizacji uchodźców w zakresie kompetencji Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach odgrywa **asystent rodziny**, który pełniąc funkcję przewodnika, pomaga w procesie integracji z lokalną społecznością. Działania asystenta rodziny mają na celu umożliwienie rodzinom uchodźców samodzielne pokonywanie trudności życiowych i pełne uczestnictwo w życiu społecznym. Asystent rodziny wspiera rodziny w kontaktach z instytucjami, poszukiwaniu pracy i podnoszeniu kwalifikacji, pomaga w nabywaniu umiejętności związanych z prowadzeniem domu, organizacją czasu i opieką nad dziećmi, co jest kluczowe dla stabilizacji rodziny, pomaga w radzeniu sobie z problemami dnia codziennego, w tym traumą czy stresem związanym z migracją.

Oddziaływania o charakterze integracyjnym, którymi objęci mogli być także uchodźcy, obejmowały także **animowanie społeczności lokalnych**. Działania w opisanym zakresie realizowane były na terenie wybranych dzielnic miasta Katowice skupione były na wzmacnianiu potencjału mieszkańców i ich otoczenia, czerpania z bogactwa tradycji i wartości (z uwzględnieniem aspektu regionalnego,) pogłębiania procesów integracji w obrębie poszczególnych społeczności (warto podkreślić, że oddziaływania integracyjne odgrywają szczególną rolę w kontekście wspierania uchodźców).

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach w 2025 roku, w ramach współpracy z UNICEF realizował działanie pn. „**Rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej wśród osób pochodzenia ukraińskiego**”. Celem tego działania było zwiększenie dostępności oraz rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej wśród osób pochodzenia ukraińskiego zamieszkujących na terenie miasta Katowice, poprzez kompleksowe wsparcie kandydatów na rodziny zastępcze oraz rodzin znajdujących się w procesie kwalifikacji. Działanie miało charakter systemowy i obejmowało zarówno elementy przygotowawcze (szkolenia, wsparcie specjalistyczne), jak i działania motywacyjne oraz organizacyjne, umożliwiające realne podjęcie funkcji rodziny zastępczej. Działaniem objęto 7 osób (4 osoby dorosłe i 3 dzieci). Stanowiło ono istotny element rozwoju rodzinnych form pieczy zastępczej w Katowicach i odpowiadało na zidentyfikowane potrzeby rodzin pochodzenia ukraińskiego, przyczyniając się do zwiększenia dostępności i jakości usług pieczy zastępczej.

Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej Centrum Pieczy Zastępczej i Wsparcia Rodziny Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej od 2022 roku nieprzerwanie współpracują z **opiekunami tymczasowymi** oraz małoletnimi dziećmi będącymi w opiece tymczasowej. Na koniec grudnia 2025 r. współpracowali z 57 opiekunami ustanowionymi dla 74 małoletnich dzieci z terenu Ukrainy. Opiekunami tymczasowymi ustanawiani są zazwyczaj obywatele Ukrainy, w nielicznych przypadkach Sąd opiekunem tymczasowym ustala osobę innej narodowości niż dziecko. Działania koordynatorów obejmują nadzór nad realizacją praw i obowiązków opiekuna tymczasowego, obejmujący w szczególności kontrolę zapewnienia przez opiekunów tymczasowych małoletnim odpowiednich warunków opieki i wychowania. Jednakże w trakcie tej współpracy jeśli zachodzi taka potrzeba koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej służą także wsparciem w załatwianiu spraw urzędowych, korzystaniu z opieki zdrowotnej, doboru ścieżki edukacyjnej dla małoletnich dzieci w opiece tymczasowej. W bieżącym roku 4 osoby (3 rodziny) pochodzące z Ukrainy zostały przeszkolone na rodziny zastępcze dla ukraińskich dzieci. Szkolenie obejmowało m.in. tematy związane z kompetencjami wychowawczymi, opieką nad małoletnimi w Polsce. Wszystkie rodziny miały możliwość odbyć 10 godzinne praktyki w funkcjonujących na terenie miasta rodzinach zastępczych - co poza walorem szkoleniowym pozwoliło im przełamać izolację i nawiązać kontakty z osobami spoza ich kręgu kulturowego.

Znaczącą rolę w procesie integracji uchodźców odgrywają także **światlice i kluby młodzieżowe** Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach, oferując nie tylko wsparcie doraźne, ale przede wszystkim przestrzeń do budowania trwałych więzi międzykulturowych. Wsparciem objęto 16

wychowanków z 11 rodzin ukraińskich. Ze względu na zagrożenie wykluczeniem społecznym rodzinom ukraińskim udzielano wsparcia umożliwiając uczestnictwo w zajęciach organizowanych w placówkach, wyjściach i wycieczkach o charakterze rozwojowym, edukacyjnym, kulturalnym. Dla wychowanków organizowano zajęcia o charakterze socjoterapeutycznym wzmacniające ich samodzielność, poczucie wartości, zdolność regulacji emocji, radzenie sobie z sytuacjami trudnymi, zwiększające poczucie bezpieczeństwa poprzez integrację z lokalną społecznością. Realizowano wsparcie w postaci poradnictwa oraz terapii psychologicznej. Dla rodziców wychowanków z Ukrainy organizowano wsparcie w postaci poradnictwa w kwestiach opiekuńczo-wychowawczych mające na celu poprawę relacji rodzinnych i zwiększenie efektywności działań wychowawczych.

Zgodnie z art. 91 ust. 1 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej cudzoziemcowi, który uzyskał w Rzeczypospolitej polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą udziela się pomocy mającej na celu wspieranie procesu jego integracji. Pomoc dla cudzoziemca zgodnie z art. 93 ust.1 realizowana jest w ramach **indywidualnego programu integracji** uzgodnionego pomiędzy Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej, a cudzoziemcem. W 2025 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach realizował 18 Indywidualnych Programów Integracji, w ramach których wypłacono pomoc pieniężną w łącznej kwocie 256 194,94 zł oraz opłacono składki na ubezpieczenie zdrowotne w łącznej wysokości 331,83 zł dla 1 osoby.

W 2025 roku **Ośrodek Interwencji Kryzysowej** Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach udzielił także pomocy 12 osobom z Ukrainy, które doświadczyły różnego rodzaju sytuacji kryzysowych, związanych m.in. z przemocą domową, kryzysem samobójczym, relacyjnym, rozwojowym oraz innymi zdarzeniami traumatycznymi. Wsparcie obejmowało zapewnienie pomocy psychologicznej, w tym interwencji kryzysowej, poradnictwa specjalistycznego (w tym prawnego), prowadzenie działań interwencyjnych, a także pomoc w uzyskaniu schronienia.

Miasto Katowice na bazie stale rosnących doświadczeń, adekwatnie do zdiagnozowanych potrzeb poszerza ofertę wsparcia społecznego dla uchodźców. Optymalnie wykorzystuje dostępne zasoby by katalog usług społecznych stanowił odpowiedź na wyzwania z jakimi mierzą się uchodźcy.